

sygn. akt VII U 1485/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

13 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 13 grudnia 2021 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

odwołania B. J. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 11 sierpnia 2021 r., znak (...)

o wysokość emerytury

oddala odwołanie.

sygn. akt VII U 1485/21

UZASADNIENIE

B. J. (2) złożył odwołanie od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 11 sierpnia 2021 r., znak (...) domagając się ich zmiany i ponownego przeliczenia świadczenia emerytalnego z zastosowaniem art. 26 ust. 6 ustawy emerytalnej oraz bez pomniejszania podstawy obliczenia emerytury o kwoty pobranych emerytur wcześniejszych w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego, gdyż art. 25 ust. 1b jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołujący wskazał, że organ rentowy powinien zastosować średnie dalsze trwanie życia już w pierwszej decyzji oraz dokonać przeliczenia emerytury zgodnie z art. 26 ust. 1 w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę 65 lat (odwołania, k. 3-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o ich oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., a uzasadniając swe stanowisko wskazał, że 21 sierpnia 2012r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę, z racji wieku był to wniosek o emeryturę wcześniejszą. Decyzją z 26 września 2012 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury wcześniejszej na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej i ubezpieczony emeryturę wcześniejszą pobiera do dziś. Organ rentowy podkreślił, że art. 26 ust. 6 ustawy emerytalnej w obowiązującym brzmieniu wszedł w życie w dniu 1 października 2017 r. i ma zastosowanie wyłącznie do emerytury obliczanej na nowych zasadach (zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej), która przysługuje z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego, nie ma zastosowania przy ustalaniu wysokości świadczeń przyznawanych z tytułu ukończenia niższego od powszechnego wieku emerytalnego, tj. na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej. Organ rentowy odmówił też ubezpieczonemu przeliczenia emerytury bez pomniejszania podstawy wymiaru o sumę kwot pobranych emerytur, ponieważ nie ma on przyznanej emerytury powszechnej lecz wcześniejszą, podstawa taka nie została pomniejszona i ponadto ubezpieczony nie urodził się w (...) roku (odpowiedź na odwołanie, k. 5 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. J. (2), urodzony (...) na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 26 września 2012 r. ma przyznane prawo do emerytury wcześniejszej na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej. Świadczenie

wypłacane w wariantcie najkorzystniejszym, zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej w kwocie 2 297,62 zł. Ubezpieczony emeryturę wcześniejszą pobiera obecnie (decyzja ZUS z 26 września 2012 r., k. 18 a.r.).

16 lipca 2021 r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o ponowne przeliczenie emerytury z uwzględnieniem przeliczenia średniego dalszego trwania życia z tablic obowiązujących w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Ponadto w związku z wydaniem przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z 6 marca 2019r., ubezpieczony wniósł o obliczenie powszechnej emerytury bez odejmowania wcześniejszej emerytury (wniosek z 16 lipca 2021 r., k. 53 a.r.).

W odpowiedzi na powyższe organ rentowy wydał 11 sierpnia 2021 r. decyzję znak: (...) w której odmówił B. J. (2) prawa do ponownego obliczenia świadczenia z zastosowaniem najkorzystniejszego średniego dalszego trwania życia. W uzasadnieniu organ rentowy wyjaśnił, że decyzją z 26 września 2012 r. przyznał ubezpieczonemu emeryturę na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej – przysługującą w niższym od powszechnego wieku emerytalnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wobec tego przepis art. 26 ust. 6 nie ma w tym przypadku zastosowania (decyzja ZUS z 11 sierpnia 2021r., k. 54 a.s.).

11 sierpnia 2021 r. rentowy wydał również decyzję znak: (...) w której odmówił B. J. (2) prawa do ponownego przeliczenia emerytury w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019 r., ponieważ ubezpieczony ma przyznaną emeryturę wcześniejszą, a podstawa tej emerytury nie została pomniejszona zgodnie z art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej o pobrane wcześniejsze emerytury. Wobec tego organ rentowy wskazał, że brak jest podstaw do ponownego przeliczenia świadczenia na podstawie ustawy z 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (decyzja ZUS z 11 sierpnia 2021r., k. 55 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, który nie był sporny między stronami, sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, których wiarygodność nie budziła wątpliwości.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie B. J. (2) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 11 sierpnia 2021 r., znak (...), było nieuzasadnione.

Istota sprawy wymagała rozstrzygnięcia czy możliwe jest przeliczenie emerytury B. J. (2) z uwzględnieniem tablic życia obowiązujących w dniu osiągnięcia przez niego powszechnego wieku emerytalnego.

Decyzją z 26 września 2012 r. organ rentowy przyznał odwołującemu prawo do emerytury wcześniejszej. Świadczenie to przyznano w związku z osiągnięciem wieku 60 lat na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej. Ustaliwszy wysokość tego świadczenia zgodnie z art. 53, 26 i 183 ustawy emerytalnej organ rentowy przyjął, że najkorzystniejsza jest emerytura w wysokości ustalonej zgodnie z art. 26 ustawy i w takim wariantcie emerytura jest wypłacana odwołującemu do dziś.

Przechodząc do istoty sprawy należy wskazać, iż przepisem art. 1 pkt 1 lit a i b ustawy z 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Z 2015 r., poz. 552) wprowadzono zmiany w art. 26 ustawy emerytalnej. Nadano nowe brzmienie przepisowi ust. 5 oraz dodano ust. 6. Znowelizowany przepis ust. 5 stanowi, iż tablice, o których mowa w ust. 4 są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do 31 marca następnego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem ust. 6. Przepis ten stanowi, iż jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz art. 27 ust. 2 i 3. W uzupełnieniu należy także wskazać, że zgodnie z art. 2 ustawy z 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy emerytalnej, wysokość emerytury przysługującej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 24 oraz art. 27, obliczonej z zastosowaniem art. 26, o której mowa w art. 1, ustala się ponownie z zastosowaniem przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 1 i 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – na wniosek osoby uprawnionej.

Odnosząc wskazany wyżej stan prawny do ustalonych w sprawie faktów należy stwierdzić, że w kontekście przepisu art. 2 ustawy z 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie jest możliwe przeliczenie obliczonej z zastosowaniem art. 26 ustawy emerytalnej emerytury wnioskodawcy. Z mocy art. 2 ustawy z 5 marca 2015 r. na wniosek osoby uprawnionej ponownym ustaleniem z zastosowaniem znowelizowanych przepisów objęto wyłącznie te z przysługujących w dniu wejścia w życie wskazanej ustawy emerytur, które przyznano na podstawie art. 24 oraz 27. Jak wynika natomiast z zebranego w sprawie materiału, szczególnie ustalona z zastosowaniem art. 26 emerytura z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, jako przyznana na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej, nie jest świadczeniem, o którym stanowi przepis art. 2 ustawy nowelizującej z 05 marca 2016 r.

Niezależnie od szczególnej regulacji art. 2 wskazanej ustawy, ponowne ustalenie wysokości emerytur regulują przepisy art. 108 i następane ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepisy te nie przewidują jednak możliwości ponownego ustalenia wysokości emerytur z uwzględnieniem art. 26 ust. 6 ustawy emerytalnej. Wobec powyższego ponowne obliczenie wysokości emerytury odwołującego zgodnie z jego żądaniem nie było możliwe, ponieważ brak jest ku temu podstawy prawnej.

W odniesieniu do żądania B. J. (2) związanego z przeliczeniem emerytury powszechnej z pominięciem art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej, który jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP, sąd zważył, że organ rentowy przyznał B. J. (2) urodzonym w (...) r. jedynie emeryturę wcześniejszą, która jest przez odwołującego pobierana do dziś. Brak jest więc w obrocie prawnym decyzji dotyczącej emerytury powszechnej w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat dla mężczyzn, która umożliwiłaby jej ponowne przeliczenie w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego.

W tym miejscu należy wspomnieć, że 6 marca 2019r. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok w sprawie o sygn. P 20/16, w którym orzekł o niezgodności z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 r., w zakresie, w jakim dotyczy kobiet urodzonych w (...)r., które przed dniem 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy. W uzasadnieniu wskazanego wyroku Trybunał Konstytucyjny wskazał, że wprowadzony ustawą emerytalną nowy system świadczeń emerytalnych przewiduje jedynie przejściowe utrzymanie preferencyjnych rozwiązań, dotyczących możliwości nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Zasadniczo regulacja ta dotyczy tylko tych ubezpieczonych, którzy w dniu wejścia w życie tej ustawy (1 stycznia 1999 r.) osiągnęli, bez względu na płeć, wiek co najmniej 50 lat, a więc urodzili się nie później niż w dniu 31 grudnia 1948 r. Odstępstwo od tej zasady dotyczy osób, które urodziły się (...). Jest ono obwarowane kolejnymi warunkami, w tym w szczególności uzależnione jest od spełnienia przesłanki nabycia prawa do emerytury do dnia 31 grudnia 2008 r. Możliwość nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 46 w związku z art. 29 ustawy emerytalnej przez kobiety także nie dotyczy wszystkich kobiet urodzonych w latach 1949 -1968, lecz tylko tych, które urodziły się nie później niż do 31 grudnia 1953 r. ze względu na wymóg nabycia prawa do emerytury do 31 grudnia 2008 r. Zakwestionowane regulacje prawne dotyczą zatem jednolitej grupy kobiet, które zachowały prawo do uzyskania emerytury powszechnej po uprzednim pobieraniu emerytury wcześniejszej przysługującej po ukończeniu 55 lat. Do grupy tej należą kobiety urodzone w latach 1949-1953. Jednak po wejściu w życie z dniem 1 maja 2013 r. dodanego art. 25 ust. 1b tylko część z nich, a mianowicie kobiety urodzone w (...) r., zostały pozbawione możliwości zrealizowania prawa do powszechnej emerytury na dotychczasowych zasadach, bez pomniejszania podstawy obliczenia emerytury o kwoty pobranych emerytur wcześniejszych. W konsekwencji z jednolitej kategorii podmiotów podobnych wyodrębniona została grupa kobiet z rocznika 1953, która podobnie jak pozostałe kobiety należące do tej kategorii nabyła co prawda prawo zarówno do emerytury wcześniejszej, jak i powszechnej, lecz przy obliczaniu tego ostatniego świadczenia znajdują zastosowanie wobec nich odmienne, mniej korzystne zasady od tych, które obowiązywały przy obliczaniu emerytury powszechnej kobietom urodzonym w latach 1949-1952. Tymczasem świadczenia te mają cechę wspólną, relewantną ze względu na treść zaskarżonej regulacji, a mianowicie miały one umożliwić osobom w wieku starszym, ze stosunkowo długim stażem ubezpieczenia, zachowanie przywileju przejścia na wcześniejszą emeryturę i możliwość uzyskania kolejnej emerytury po osiągnięciu powszechnie obowiązującego wieku emerytalnego. Ich celem było więc łagodzenie skutków

likwidacji uprawnień emerytalnych obniżających wiek emerytalny, co było jednym z głównych założeń reformy emerytalnej. Z tego też względu rozwiązania te miały charakter przejściowy i były adresowane do określonej kategorii podmiotów. W związku z powyższym, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że zastosowanie art. 25 ust. 1b wobec kobiet urodzonych w (...)r., pobierających emeryturę na podstawie przepisów art. 46 ustawy emerytalnej, które nie mogły nabyć prawa do emerytury przysługującej z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego przed 1 stycznia 2013 r., kiedy wprowadzono nowe, mniej korzystne zasady w zakresie obliczania jej wysokości nieobowiązujące pozostałe roczniki kobiet należące do kategorii ubezpieczonych uprawnionych do ustalenia emerytury po emeryturze, narusza zasady równości w prawie do zabezpieczenia społecznego i jest przez to niezgodny z art. 67 ust. 1 w związku z przepisem art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Powyższe orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego weszło w życie z dniem 21 marca 2019 r.

Wskazane orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, jak wynika z treści wyroku i jego uzasadnienia, odnosi się jedynie do kobiet urodzonych w roku 1953. Natomiast mężczyźni urodzeni w (...) mogli, w przeciwieństwie do kobiet z rocznika 1953, nabyć prawo do emerytury przysługującej z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego przed 1 stycznia 2013r., a więc zanim wprowadzono nowe, mniej korzystne zasady w zakresie obliczania jej wysokości. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego nie dotyczy zatem B. J. (2) i nie mogło skutkować przeliczeniem jego emerytury, która ponadto nie jest emeryturą powszechną i nie została pomniejszona o kwoty pobranych emerytur wcześniejszych.

Mając powyższe na uwadze sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołania.